

Մանգուսի Էֆենդի անունով 300 շահաբե վերելիք, ան-
շե վի գը լմեթի, իսկ մանգուսի
չին կէտը 230, վե տը-
թը 123 գը: Վե թա-
րայտը էլին բաթմ վարար
տաթի իննսե օլարագ, ան-
շե վի գը լմեթի անդ ագնե
280 վե այթը պլըզը տաթի
123 շը: Օլաճագ տը:
վե անգը շահաբե 40-
ար փարոնա տըթը շահագ տը:

Մանգուսի Էֆենդի

Մ Ի Ե Ա Տ Ի Ի

Ո Ի Մ Ո Ի Բ Բ Օ Լ Ի Թ Ի Գ Ը Յ Յ Է Վ Է Մ Է Վ Ա Տ Տ Ը Ս Ա Յ Ի Բ Է

Իլանսի անունով 300 շահաբե
վերելիք, ան-
շե վի գը լմեթի, իսկ մանգուսի
չին կէտը 230, վե տը-
թը 123 գը: Վե թա-
րայտը էլին բաթմ վարար
տաթի իննսե օլարագ, ան-
շե վի գը լմեթի անդ ագնե
280 վե այթը պլըզը տաթի
123 շը: Օլաճագ տը:
վե անգը շահաբե 40-
ար փարոնա տըթը շահագ տը:

ՏԵՐՈՐՈՒՆԻՒՄ ԻՆԵՆ 1787 ՇԱՀԱԳՆ 78 1869 ՆՈՅԵՄԲԵՐ 19 ՉՈՐՆԷՄՊԻՀ ԱՆՍՏՐԱԿԱ ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1 ՆԻՒՄԵՐՈ 1086

ՏԱԽԼԻՅԷ

Մըսըր 1869, Նոյեմբեր 9/21

Միւս կիւնըրտէ ամմէնին տիգդաթը-
նը տալիքն իմմէքտէ օլան շու Սիւլե-
յիլ գանալընըն րէսմի քիւշատը ինքա-
յի ղիյնէթի հիքեայիսի, ղաղէթանը-
ղը օղուհանըրն արգուսիսի տալիքն
իտէճէյի ղըմնընտս շիւպէսիթ օլու-
ղուստան, Նագը ու պէնսնընտ միւսա-
րտաթի կըլընմ. չէօյլէքի, չէնտ կիւն-
էվէլէ կըլէք տալիքի, վե կըլէք
խարճէթի նէգարէթի թարափընտան
խասսէթին թէղբէրէլը իլէ, մահը հա-
լին 17 ինճի չարլէնպի հիւնիւ գանա-
լըն րէսմի քիւշատիսէ հաղըր պու-
լունմալըրնտ տայիր, խըտիլ հաղ-
րէթիթի նամընտ, տայիր ղաթլար մի-
սիլու, հէր միլէթին քեաֆֆէյի րու-
հանի սընթըլըր տալիքն տալիքն իտիլ-
միլէր տիր:

Սյըն օն պէշինճի կիւնիւ սապահը-
սը, տալիքն օլան ղաթլար, տէմը
եօլ արապալըրնտ ղաղիպէն, թաղըմ
թաղըմ իսմայիլիա ճանիպիսէ միւլթէ-
րահի օլուղար, վե օլ կիւնտէն պէտ-
իլէ, թա սյըն օն էլտիսի սապահըրնտ
գատար, միւլթէմուսիսի սապահըրնտ
չամա տէկին, քեաֆֆէյի եօլնուլը
թաղըրնտար, օրատա, եանի իսմայի-
լիա տա, մէգըիւր ճէօմաթը պարն-
տըրմագ իլին, շատըր թարըրնտ րէք
չօգ պարապար, հէր նիլի լէվաղի-
մաթլարըյա միւլթէմէլ սուրէթտէ օլ-
ուղու հալտէ հաղըրնտըր օլուպ, հէր
քէսին տէրէճէսին կէօրէ պիրը մահէլ
կէօսթէրիտիքտէն պաշտա, քէղալիք
տէնիթ իւղըրնտէ տալիք պիր թաղըմ
վարօրըր թախսիս օլունմուշ, վե իգ-
տիհամըն պիր մըգտարը վարօրըր տէ-
րուհնտէն արամ ու իզամէ իթտիթիմի
տիր, վե պէօյլէճէ հէր շիւպէսիսի իտա-
րէսի խասսէթին պիրըր գօմիսէր իհալէ
գըրընպ, հէր քէսին րահաթընտ քէ-
մու տէրէճէ տիգդաթ օլունմուշ տուր:
Ենմէք վաղթի կէլտիկինտէ, հէր տա-
յիրէ իլին թախսիս օլունմուշ օլան սյ-
ըր պըր թաղըմար իլէ, սուֆըլար
գուրուղալ, իտարէ նագըրը կը կըլ-
տիկի վաղթի քեաֆֆէյի սուֆըլայա
տալիք օլունմուշ տուր: Սուֆըլար
ղայէթ թէմիզ, վե եէմէլըր լէղիզ օ-
լուպ, ղէշէր տիւրիւ տալիք շարաղար
վե շամբանալար պուլունմուշ տուր:

Պու հանաւտ ղայէթ րէսնտ օլու-
նաճագ չէյ շու օլունմուշ տուր: քի, էլլի
պին քիշիտէն միւլթէմալիզ ղիւտարէթի
վե տալիքն պուլունմուղու հալտէ,
սալա պիր նիգամըրըլըզ վուղու պու-
մաղըրըն, հէր քէս սյըր պըր քէնտի
խանսիստէ օլուղու կիւի րահաթ ի-
տիպ, վե խօշուտ օլունմուշ տուր: Պիր-
տէ հէր տայիրէնին գօմիսէր թարափը-
տան քէնտի շիւպէլըրնտէ օլան ճէօմա-
թա, վարօրըրա րաղիպ օլմալարը իտ-
պէր վէրիլիպ, վե հէրքէս հաղըրնտըր-

տա, օրատան տալիք թաղըմ թաղըմ
Բօր Սայիտէ թաղըմըլար տըր: վե
Բօր Սայիտ տէլտիկիթ տալիք գանա-
լըն Ա.գտէնիզ թարափընտաթի աղըր
օլուպ, շու ղիյնէթին միւսայիսի պինի
օրատա ինքա օլունմալընտ գարար վէրի-
միլ օլուղուհանտան, թըպըր խմայիլի-
տա օլուղու կիւի, քեաֆֆէյի իգ-
տիհամ պալտաթէ թարիք լայտիկիմիզ
վէճէ իւղըր, արամ իլէմիլըր տիր, պիր
տէ պըր 17 ինճի սապահըր, լիմանըն
թա իլթիթալիստէ պիր մէյտանտ
թիլթիպ օլունմուշ, շու ղիյնէթին մա-
հէլլէ մէքէղիսէ հէր քէս տալիքն օ-
լունմուշ տուր: մահէլլէ մէքէղի մալ-
սուսին թիլթիպ օլուղու վէճէ իւղըր,
իք թարափտա պիրըր իպատէթիստէ
(Խորան) չէլլիստէ ելլէք մահէլլէր
եպըրըլալ, պիր թարափտա Ֆրանսըր
եպիսկոպոսու վե մայիթիթտէ պիր ղաշ
նէֆէր թէվապիսի, վե տիկըր թարափ-
տա տալիք պիր ղաշ շէյա շէֆնտիթը
տուրմուշար տըր: պուլնարըն գարըր-
սընտա քէղալիք ելլէք պիր մահէլլէ
եպըրըլալ, վե օրատա Ֆրանսա իմքէ-
րաթիթիպար, էլմուսիս միւլթէյիս թաճ
պաշընտա օլուղու լիյաթիթ իտիպ, վե
սաղ թարափընտա Ալթըրա իմքէրա-
թըրա քէղալիք Ալթըրա-Մահաթ թաճ
պաշընտա պուլունմուղու հալտէ, թէք-
միլ ինիթթըրմուր իլէ, վե սօլ թարա-
փընտա խըտիլի Մըսըր հաղըրէթիթի
քէղալիք քէնտի ինիթթըրմուր իլէ, վե
պիր ղաշ րընսէր քեաֆֆէյի ինիթթը-
մալարը իլէ, իլք արատա օլունմուշ-
լար տըր, պուլնարըն եանընտա պիրազ
արգաւա օլուղու, իք թարափընտա
հէր միլէթին րուհանի միւլթաթալըր,
սըրա իլէ օլունմուղու հալտէ, ան-
լէրն արգաւաթա տուղու պիր թաղըմ
գէվաթը մուղաղամա տալիք, քէղալիք
քեաֆֆէյի քէնտի ինիթթըրմալարը ի-
լէ տիլթիթիլըր տիր, վե օրատա քեաֆ-
ֆէյի իլտիհամ պիրըլմիշ օլուպ, շու
ճէսմ ալայըն հէյնէթի հէյրան օլու-
նաճագ սուրէթտէ թանգիմ օլունմուշ
տուր:

Պիրտէ օլ էնստան թօփըր արթը-
տըգտան սօնրա, պալտաթէ թարիք
իթտիկիմիզ իպատէթիկէտահըն պիրիսին-
տէն էվիլէլ պիր չէյա էֆէնտի չըգըպ:
Արէպի իլ իպարէ պիր տուա օլունմուշ
պատէհու տիկըր իպատէթիկէտահըն
Ֆրանսըր եպիսկոպոսու չըգարագ, ի-
ճագ իտէն տուայը օլունմուղու սօն-
րա, իմքէրաթիթիպ հաղըրէթիթի իլէ
կէլթիլ օլան քէնտի խոստալանահայըր,
օլ Ֆրանսըր եպիսկոպոսուն եանընտան
իլըրուլէ տուղու չըգար, վե միւլթաթի
պիր նուլթի իրատ իլէմիլտիր, չէօյլէք,
օրատա հաղըր պուլունման պինէրնէ
քէսան հարֆի պէ հարֆի սօլթիթիթի
սուրահաճոց տէրէճէտէ րարլագ սէս իլէ
սօլթիթիկինտէն, հէյրան օլունմուշար տըր,
վե պէօյլէճէ սալա սէս պօղըրմալարագ
իւշ չէյլէք տէվամ իլէմիլտիր, վե արա-
տա պիր ելլէք իմքէրաթիթիպ հաղ-
րէթիթի չէվիլէլ, վե էլլէրի իլէ
նիւվաղիլէքարանէ հարաքէթիթի իլէ,

Ֆրանսանըն, չէմիլէթի պէշիլիլէ մէ-
տէնիլէթի ուղըրնտա քէնտ իլէմիլիլ
շու աղիլ խըլմէթին, տիւնտա տուր-
տուգա սէնալէր իլէ թիգըրա գըրը-
նաճագը, վե իմքէրաթիթի Մըսըրէն
հաղըրէթիթի ղէմանը հիւքիմէթին-
տէ նիլէ նիլէ կիւնէլէլըր, ղալէպէ ի-
տիլլէլ, պէօյլէ պիր հէյնէթի թէլէպ-
պիւսաթըն պիլթիլէլիքի Պարի թա-
լա պաշա չըգարըրմալըն, Ֆրանսըր
միլլէթին տալիքն տէրէճէտէ պէօյլէք
պիր չէրէթ տուա օլունմալըրն պէնտ
իլլէթիթի սօնրա, հարֆի պէլտէ պու-
լունման խըտիլի Մըսըր հաղըրէթիթի
թարափընտան պիլթիլ օլունման հիմմէթ
վե մուլթէթիթտէն տալտէր թէլէքըր-
լըր օլունմուշ տուր, վե պատէհու շուա-
ղիլ թէլէպիլտալթիթի միւլթաթիթի վէլի
օլան Մ. տը լէլէպիս իլէ, քեաֆֆէյի
միւլթիթի, միւլթալտաթիթի վե ամլէլլէլի
տալիք իպարագ իթտիթիլի ղալըրէթ, վե
չէքթիթի մէլագդաթիթի հաղըրնտա,
ֆիրտաթի ֆիրտաթի սէնա վե թէլէքըր-
լըր իլլէթի տիր: Նիհայէթիթի մէճագի
պիր թալիք իլէ շու Սիւլէյիլ ղանալըն,
Էվրօրա իլէ Ասիա վե Աֆրիկա պէյ-
նտէ պիր մուհապիլթի հալտաթըն
թէլէպիլ իլլէթիթի սօնրա, հէր քէնտ
գալպիթի թիլթիթիթի ղըլարագ իպթ-
մի քէլամ իլլէթիլ, վե հէր քէս քէնտի
վարօրըրնտ չէլթիլէ պաշալմը, վե
իլտէ արատ պիր չէյլէք կէլէլլէլէք,
պիր ղըրմաթիթի տիր գօրմուշ, վե էվիլլա
իմքէրաթիթիպ հաղըրէթիթի վարօ-
րու պօղաղտան իլլէր կիրիպ, պատէ-
հու սըրա իլէ գըրըր իլլէր պիլիլէք
քիւշէք վարօրըր հարէթիթի թիլթիլէ
պալալմըլար տըր: վե հէր տանսմուշ
վայի ղէլկ սանճագար իլէ թէլէթիլ ղը-
լընտըլը հալտէ, սէրն չարապտարը
իլլէթիթի պիլթիլէ թալիթիլէր սաֆ-
պիլթի թիլթիլլէլ օլուպ, պիր պիր-
լէրնէ իթրամէն արմալը կէօսթիթիթի
թիլթիլէ կնտաթիթի իլլէ պիրպիլթիթի
վիլթալար իլէ սէլամիլթիթի տըր: օլ
հէնկէմաթէ հէր վարօրըրնտ աղս օ-
լունման նիլթիլէ մուղիլ պէլթիլ, շու
հէյնէթի պէօյլէք պիր ղիլթագ պալա
իթիլլէլ տիր: պէօյլէճէ մուլթան-
թան սուրէթտէ թա ղըրմըլը-տէնիլի
գատար կէլիլթիթի սօնրա, լէքըրա-
րն քեաֆֆէյի իլտիհամ ալիս սու-
րէթտէ իսմայիլիա տարամ իլլէթիթիթի-
լէր, վե Ֆիլտաթը կիւնիւ, եանի 18 ի
ալիլալմըլ, օրատա պիրմիլէլմիլ պալա
վիլթիթիթի սօնրա, չէնլէք իթիլթիթի
պիր ճէլթիլ ալարըրն գուլմանտըլթիթի
վիլթիթի տիր Էօհտէ իլլէթիլ օլուպ, հէր
պիր թանգիլ քէնտի թիլթիթի իլլէրն
իճրա օլունմուշ տուր, հալթիթ, շու
աղիլ ղիյնէթին ղիլթիլ ճէլթիլ տա-
լի ղունտուղմալագ իլին էվիլթիթի
խասսէթին միտալար թիլթիթի օլու-

նուպ, նալէհան օրատա մէյտանա չը-
գարագ սալթըմագտա պուլունմուշտուր:
Պու չէնլէթի պիլիլէք պիր չէյ-
էքթիթի իտի, եանի, էկէր Գաթըր հաղ-
րէթի Շահանէ, քէնտի հաղըր միւ-
լիւքանէլթիթի օլուղու իլլէր, մէլթիլ
վիլթիթի ղիլթիթի ղիլթիթի լիլթիթի
թիլթիթի ղիլթիթի օլունմուշտուր թիլթիթի
մէլթի պուլունմուշ օլունմուշ իտի, պու-
լունմուշտա քիմէնիլ, ղալպիլ մահըրն
գալմալար, հէր քէս մէլթիթի իլլէ պիր
քէմուլ օլուր, վե պէօյլէլլէլլէ Պալար-
Ալի իլլէ իթտիլթիթի Մըսըրէլլէ պէյ-
նտէ գուհուրա կէլթիլ օլան պիւրուտէթ
գանն իտիլթիթի, պիր սուրէթի հասէ-
նտէ մահիլ իտիլթիթի իտիլթիթի պիր
չէյ տէլիլ իտի, ղիլթա, շու պիւրու-
տէթիթի րէք էսալլը պիր սէլթիլ օլմա-
յըլ, վե էկէր օրհէթիթի աղ իլլէ տիւ-
շիլթիլտէ, տէլթիլթիթի քէ, շու Ֆի-
լիլթիլ մէյտանա ղըրմըրմալար: Մըսըր
իթտիլթիթի տիւլթիթիթի պիր թա-
ղըմ վէլլէլլէլլէ Էվրօրա ղաղէթալար-
նը ալլէթ իտիլթիթի, Պալար-Ալիլ թա-
րէթ իթիլթիթի ղիլթիթի իլլէթիլ տիր,
չիլթիլ մէլթիլթի ղալթիթի ղալթիթի տա-
լի, պիրթիլ րօլթիթի ալլէթիթի
տէլլէլ թիլթիթիթի ղըլարագ ինթիլթիթի
պուլունմուղու միսիլլա, Մըսըր
իթտիլթիթի տիւլթիթիթի իտի, էօյլէ
պիր իլլէթի ալլէթիթիթի, սահիլէն
էօյլէ պիր տէլլէլլէլլէ ֆուրթիթի չըգ-
մալընտան րէք հաղըր իտիլթիթի,
աղէք գարըր պիր չէյ տէլիլ տիր, վե
էկէր իթտիլթի Մըսըր հաղըրէթիթի շու
թիլթիթի օլունման վիլթիթիթի տէլթի
ու իլլէթի իթիլթի իլլէ, իտիլթիթի ղա-
հանէլթիթի ուպուտիլթիթի իճրա իթ-
մէք իլլէ իթիլթիթի կէլթիլ չէլթիթի
իտի, պուլունմուշ տալիք սէլթիլ իթտիլթի
Մըսըր հաղըրէթիթի, Սէրայ Պուր-
նունտան հէնուգ իլլէր կիրմիլթի իլլէ,
քէնտի տիւլթիթի ղիլթիթի Անտաթիլթի թու-
մէլի գըրըրնտան, էլլէթիթի իլլէ,
Գաթըր հաղըրէթի Շահանէլթի ղաղալ
ու հիտտէթիթի ալլէլլէլլէլլէլլէ հաղըր
ու ամատէ պուլունմուղալըր շիւպէսի-
լէրնէ ղահիլ օլունմուշ տուր:

Միւլթիլթի Ֆուլաթ իշապ հաղ-
րէթիթիթի իլլէթիթի իլլէ, անըն եանըն-
տա ինչա օլունմագտա օլան ճամիլ չէ-
րիթիթի իլք պահալարա թիլթիլ եպըրըլպ
պիլթիթի ղանն օլունմագտա տըր:

Սեա-Սօֆիա մէյտանըն չիմալի
թարափըր տիւլթիթիլիպ, արապա եօլու
եպըրմագտա տըր: Մէլթիլթի եօլ Ալթ
մէյտանըն չըգաճագ տըր: Ալթ մէյ-
տանըր գաղըրմագտա, պիր չօգ տիրէք
բարալարը պուլունմուշ տուր:

Բագար կիւնիւ Տէր սատաթիթի վալըր
օլան, վե տէլթիթիթի, Ուլաճ Պուղտան
հիւքիմէթի հիւսալընտ օլունմուղու հալ-
տէ Անվէրտան ելլէթիթի պարթիթի
պուլունման պիր շօլմալար չէլթիթիթի,
թիլթիթի ամիլթի թարափընտան ալլէ
ու կիրիթի օլունմուշ տուր: Պալապա
կիլթիթի իլլէրն պուլունման մէլթիլ չէք-

Պաշկար Տէր սէտտէթտէ, Մ. Վէրիչ զէ գում. զէ Մ. Գանդիք պիրտտէրէր, զէ Մ Տէլլտ-Սիլտտտ էնդտիանէլէրինտէ ապրիլմագտտ աղբար, ՚